

Działania Rzecznika Praw Pacjenta w sprawie tzw. receptomatów

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: środa, 06, sierpień 2025 08:36

Alicja Cisowska

Odsłony: 671

Już 49 decyzji wydał Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec uznających stosowanie praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów w zakresie ww. wskazanej działalności receptomatów, które oferują recepty na leki odurzające. 19 z tych decyzji zostało wydanych po 7 listopada 2024 roku, czyli po wydaniu przez Ministra Zdrowia rozporządzenia dotyczącego przepisywania leków o potencjale uzależniającym.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 8 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej oraz udzielanych z należytą starannością.

Niezależnie, czy leczenie pacjenta odbywa się stacjonarnie, w gabinecie lekarskim, czy za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności na odległość, priorytetem jest zadbanie o bezpieczeństwo pacjenta – co wiąże się z właściwym rozpoznaniem jego problemu zdrowotnego i zastosowaniem adekwatnego i skutecznego leczenia.

Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec konsekwentnie i od dawna wskazuje na zagrożenia płynące z niekontrolowanej preskrypcji produktów leczniczych dostępnych na receptę.

Leki wypisywane na receptę powinny być stosowane pod ścisłym nadzorem lekarza i po właściwym zweryfikowaniu istnienia wskazań do zastosowania danego leku. W szczególności w przypadku możliwości uzyskania za pośrednictwem ww. serwisów recept na leki odurzające, opioidowe, antydepresyjne, psychotropowe, psychoaktywne, czy medyczną marihuanę. Bazowanie na oświadczeniach pacjentów o stosowaniu takich leków może być również rozpatrywane pod kątem odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie umożliwienia użycia środka odurzającego.

Od 7 listopada 2024 r. nastąpiła zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów kategorii 1 i preparatów zawierających te środki lub substancje w zakresie wystawiania recept na niektóre produkty lecznicze, w tym na fentanylny czy medyczną marihuanę. Wprowadzono katalog środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów kategorii 1, których przepisanie na receptę jest możliwe po osobistym zbadaniu pacjenta. Katalog ten obejmuje:

- fentanylny,
- morfinę,
- oksykodon,
- konopi ziele innych niż włókniste oraz wyciągi, nalewki farmaceutyczne, a także wszystkie inne wyciągi z konopi innych niż włókniste,
- żywicę konopi.

Zatem od 7 listopada 2024 r. nie jest możliwe przepisanie recepty na ww. preparaty w drodze teleporady (na odległość). Osoba wystawiająca receptę ma obowiązek osobistego zbadania pacjenta celem ustalenia (lub wykluczenia) wskazań do zastosowania danego preparatu. Wyjątkiem są przypadki kontynuacji leczenia określonym preparatem, kiedy osobą wystawiającą receptę jest lekarz udzielający świadczeń opieki zdrowotnej, w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (z wyłączeniem nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej).

Działania Rzecznika Praw Pacjenta w sprawie tzw. receptomatów

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: środa, 06, sierpień 2025 08:36

Alicja Cisowska

Odśłony: 671

Od początku 2023 r. Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec wydał 49 decyzji uznających stosowanie praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów w zakresie ww. wskazanej działalności podmiotów, które oferują recepty na leki odurzające (np. medyczna marihuana), w tym 19 z tych decyzji dotyczyło niedostosowania się przez podmioty lecznicze do obowiązujących od 7 listopada 2024 r. zmian w przepisach prawa.

Rzecznik Praw Pacjenta nakazał wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości. W razie braku wykonania decyzji Rzecznik Praw Pacjenta nałoży na podmiot leczniczy karę pieniężną do wysokości 500 000 zł.

Do tej pory Rzecznik nałożył dwie kary pieniężne na ww. podmioty, które nie dostosowały się do jego decyzji – w wysokości 234 000,00 zł (utrzymana w mocy wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie sygn. V SA/Wa 614/24) oraz 280 800,00 zł (decyzja do tej pory nie została zaskarżona).

Skargi do sądów administracyjnych na decyzje Rzecznika Praw Pacjenta są przez sądy oddalane: Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 29 maja 2024 r. (V SA/Wa 2671/23), wskazał na obligatoryjność wykonania badania i konieczność zabezpieczenia bezpieczeństwa pacjenta w tym zakresie: badanie lekarskie wymaga bowiem dokonania oględzin, a więc bezpośredniego zetknięcia się z pacjentem.

- Rozstrzygnięcia Sądu Administracyjnego wskazujące na słuszność moich decyzji względem tzw. receptomatów potwierdzają, że działania moje i moich współpracowników służą pacjentom, stoją na straży ich bezpieczeństwa i zdrowia – mówi Bartłomiej Chmielowiec Rzecznik Praw Pacjenta.

Jednocześnie należy wskazać, że na podstawie ścisłej współpracy pomiędzy Rzecznikiem Praw Pacjenta, Ministerstwem Zdrowia, Centrum e-Zdrowia oraz Głównym Inspektorem Farmaceutycznym, Rzecznik w 2025 r. wszczął kolejne 32 postępowania względem podmiotów, w ramach których wystawia się bardzo duże liczby recept na leki kontrolowane, w tym 5 postępowań w sprawie nałożenia kary pieniężnej – względem podmiotów, wobec których Rzecznik już wcześniej wydał decyzję.

Rzecznik Praw Pacjenta prowadzi postępowania wobec podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, nie lekarzy. Przy czym recepty wystawiają lekarze. Mając na uwadze możliwe naruszenie zasad wykonywania zawodu Rzecznik Praw Pacjenta przekazał do okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej dla lekarzy sygnały dotyczące 21 lekarzy, a w przypadku 3 – złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Źródło: RPP